

אור הצדיק

יוצא לאור ע"י ישיבת "תפארת צדיק" ע"ש מוהר"ן מברסלב
בראשות הרה"ג רבי יוחנן נתן שליט"א

בס"ד בר"ה

ערב שבת קודש פרשת כי תבוא
י"ז אלול ה'תש"ע
הפטרה: קומי אורי
גליון נג

דבר העורך

"ונצעק אל ה' אלהי אבותינו וישמע ה' את קולנו וירא את עונינו ואת עמלנו ואת לחצנו" – אמרו חכמינו ז"ל (תענית ח): "אמר רבי אמי: אין תפילתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו, שנאמר (איכה ג מא) 'נישא לבבנו אל כפיים אל אל בשמים', פירוש הדבר: כדי שהתפילה תשמע בשמים ותתקבל – לא מספיק לאדם לפרוש כפיו השמימה ולעמוד בתפילה לפני ה' יתברך, אלא צריך לשאת את לבו ואת נפשו בכוונה שלימה יחד עם כפיו, וכך נושא את נפשו אל ה' יתברך בתפילה בכוונה שלימה.

וזהו הסיבה שנקראת התפילה "עבודה שבלב", כמו שכתוב "ולעבדו בכל לבבכם", ודרשו חכמינו ז"ל: "איזוהי עבודה שבלב – זוהי תפילה". עיקר התפילה הוא לא הרמת הקול והצעקה, אלא כוונת הלב וההכנעה, שבתוך הצעקה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים, שלבו של האדם הוא ביתו של המקום ברוך הוא, ואינו דומה הצועק בתוך ביתו של המקום של צועק בחצירו או ברשות הרבים. ולומדים זאת גם מתפילתה של חנה ע"ה, שנאמר (שמואל א, א ג): "והנה היא מדברת על לבה, רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע".

ואף אם לעתים מתעכבת התפילה, ואין האדם נענה עליה מיד אלא לאחר זמן – אין זה אומר שהתפילה לא התקבלה, כי יש תפילה שעושה פירות לאותו יום ולאותה שעה, ויש תפילה שעושה פירות לאחר כמה שנים, ו-ה' יתברך הוא היודע את העת והשעה מתי טוב למתפלל להיענות בתפילתו ולמלא את בקשתו, והוא יתברך זה שיוודע להביא את הברכה בשעתה לחסידיו ולשומרי מצותיו...

על כן, אמר הכתוב וישמע ה' את קולינו ולא את צעקתינו, ללמדינו, שלא הצעקה והרמת הקול זה העיקר, אלא קולה של התפילה כאשר היא יוצאת מעומק לבו של האדם, אף אם הוא מתפלל בלחש.

יה"ר שישמע ה' יתברך את תפילותינו תמיד, אמן.

זמני כניסת ויציאת השבת

לרבינו	יציאת ש"ק	כניסת ש"ק
ירושלים: 20:24	19:45	18:34
תל אביב: 20:22	19:47	18:50
חיפה: 20:22	19:47	18:41
באר שבע: 20:21	19:46	18:48

כתובת המערכת: אבני החושן 31 מודיעין
מיקוד: 71700 טל': 050-3022212
דוא"ל: tiferet_tzadik@walla.com

ניתן לקבל הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
נא לשמור על קדושת הגליון, הגליון טעון גניזה!
נא לא לקרוא בזמן התפילה!

דבר ראש הישיבה

על פרשת השבוע

בפרשתינו אנו קוראים את ה-צ"ח קללות, ומנהג ישראל שהבעל קורא עולה בעליה זו, כי חוששים הקהל לעלות בעליה זו... מובא משל על זה בספרים הקדושים, שכן המלך חלה, ורלפואתו היו צריכים להשקותו בסמים מרים עד מאד. רופא החצר חס מאד על צערו של בן המלך, ועל שמא מחמת חריפות התרופות הוא יינזק, ותיפח רוחו. מה עשה רופא החצר? לקח סמים מרים וקשים, וכתשם ליד ראשו של החולה, ומחמת חריפות הסמים, נכנס הריח בחוטמו של הבן, וכך ריפא אותו, בלי לשחות את הסמים.

כן בקללות – הקדוש ברוך הוא כתב בתורה את ה-צ"ח קללות, אבל אם יקבלו את הקללות בפועל, חס ושלום, לא יוכלו לעמוד בהם. מה עשה מלכו של עולם, שהוא "רופא כל בשר" של כלל ישראל? צוה לקרוא את הקללות פעם בשנה בציבור, וזה בבחינת "כתישה", ואז כלל ישראל מתעורר, ואז לא צריך לקבל הקללות בפועל.

ובמדרש מובא (הובא בליקוטי מוהר"ן תורה קפא), שלמה נסמכה פרשת קללות [כי תבוא] לפרשת נצבים? לומר, שכל הקללות הן הן המציבין אתכם. נמצאנו למדים, שאפילו הקללות, חס ושלום, אם באות כולן או חלקן – זה רק טובה עצומה, שהן "מציבין", ומעמידים את האדם.

בנפש האדם יש את אותה בחינה – פעמים שעובר על האדם "קללות" (עיין היטב באוה"ה הקדוש בתחילת פ' ראה) עליות וירידות, וביטושים [הכאות] שונות ומשונות, בגשמיות ורוחניות, ונדמה לו שמרחיקים אותו ודוחים אותו, וזה ודאי קשה לאדם מאד, ולפעמים מר ממות. אבל אדם במצב זה, צריך להאמין שהכל לטובתו הנצחית, כדי להגביה ולעשות אותו "ניצב", עומד, ברוחניות, בבחינת "מי יעלה בהר ה'", אך מעטים זוכים להיות "קמים" במקום קודשו. ועל ידי הצער והיסורים זוכה האדם להיות "קם" בקדושה, שהעליה האמיתית תישאר עליה לאורך ימם ושנים. וכבר לימדנו רבינו ז"ל, שההתרחקות היא תכלית ההתקרבות.

ה' יזכינו לבחינה נפלאה זו, להאמין שכל מה שעובר עלינו הוא לטובתינו הנצחית, ונזכה לבחינה של "מי יקום במקום קודשו",
אמן ואמן.

תאריכי פטירת הצדיקים

אלול

- י"ח- ר' יהודה ליווא (המהר"ל), ר' עבדאללה סומך
- י"ט- ר' שמואל יפה אשכנזי, ר' אהרון אלנקוה, ר' ברכיה
- כ- ר' משה אריה פריינד, ר' אברהם שטרנהרץ
- כ"א- ר' אהרון אביחצירא
- כ"ד- ר' ישראל מאיר הכהן, ר' יחזקאל אברמסקי

דברי הרב יריב מזרחי שליט"א

דוד מלך ישראל ע"ה אמר: "אם אסק שמים שם אתה": גם כאשר אני זוכה להשגות ועליות, לנסיקה לשמים – עדיין שם אתה, עדיין אתה רחוק ונשגב. עיקר עבודתו של אדם בחייו היא למצוא את המלך המסתתר! כלומר, כאשר אנו בשיפלות, בילבול וקושי, המטרה היא למצוא! אך כאשר אנו בעליה, בהתחזקות, המטרה היא בעלת מגמה הפוכה – לחפש גבוה יותר ולהתרחק מן הידוע כבר, מן המציאה. רבינו נחמן קרא לעבודה זו "בקיאות ברצוא" [בעליה, בהצלחה] ו"בקיאות בשוב" [בירידה, בנסיגה], לדעת בכל מצב אם המגמה היא מציאה או הרחקה וחיפוש.

בפרשת השבוע, פרשת "כי תבוא", מצויים ישראל בהגיעם אל הארץ, כיבושה וחלוקתה לנחלות, ולקיים את מצוות הביכורים – לקחת את הפירות הראשונים בהם נתברכו, ולעלות אותם אל המקום בו יבחר ה' לשכן את שמו הקדוש שם. לרמז לאדם, שבעבודת ה', כאשר מגיעים אל המנוחה והנחלה, מצויים אנו לזוה אל הנקודה שלעולם גבוהה יותר, אל בית הבחירה, ולהניף שם את ראשית הפירות, דהיינו ההשגות והתובנות אל ה', אל הנקודה שלעולם טמירה מן הכל. (ליקוטי מוהר"ן חלק ב תורה פב)

עליה רוחנית והתקרבות לבורא עולם, גם דורשת זהירות. השכל הפשוט אומר: אדרבא, איזהו המקום הבטוח יותר מן ההשגות האלקיות וההסתופפות בתוך הקדושה?! בגשמיות העניין מובן – כאשר אדם נמצא ברחוקות, אזי הוא עובד את ה' ומכיר אותו, וכאשר הוא עולה למעלה ומתעשר – שוכח... אך ברוחניות הדבר תמוה, שהרי ככל שהאדם נתעלה יותר, אז בודאי הוא יותר קרוב לאלקות, כי כל הטוב הוא אלקות, ואם כן איזו טעות ניתן לטעות?

בגמרא אנו רואים, שכאשר אלישע בן אבויה נכנס לפרד"ס, אל המקומות הנשגבים והנסתרים בבריא, הוא קצץ בנטיעות, דהיינו התרחק לדרך הכפירה והאפיקורסות. כאשר האדם חושב שכבר הגיע, שכבר השיג, שכבר הבין, אז כאן מתחיל הקילקול, מתחילה ההגשמה של האלקות. האדם לעולם צריך להתפלל אל הנקודה הגבוהה יותר ממה שהשיג, אחרת, הבנתו של האדם הופכת להיות כתובת היעד של תפילתו. ובכך ישנו פגם, אמנם דק, אך יכול להוביל לטעויות גדולות. לעולם ישנו מקום גבוה יותר מהמקום בו אני נמצא. לעולם בעליה צריך אני לחפש ולחתור אל הנשגב הנעלם ממני, הנקודה כלפיה עדיין אינני מבין.

דקני אנ"ש והתעלותיהם

רבי נחמן חזן מטולטשין ז"ל

סבו של רבי נחמן חזן היה חסיד של רבינו, ומכיון שנולד זמן קצר אחרי פטירת רבינו, לכן נקרא על שמו. לאחר שהתייתם בגיל צעיר מאד, הוא גדל בבית דודו, ושם פגש את ר' נתן בעת עלייתו לרגל לארץ הקודש בשנת תקפ"ב. ר' נתן עשה רושם כה עמוק על רבי נחמן הצעיר, עד שהחליט לדבוק בר' נתן לנצח. ואכן הוא נעשה לגדול המקורבים של ר' נתן, הוא אף זכה לשמשו, ובסוף גם התמנה למנהיג תנועת ברסלב אחרי הסתלקותו של ר' נתן. רבי נחמן היה החזן בתפילת המוסף שבראש השנה, בקיבוץ הגדול באומן, ומכאן שם משפחתו "חזן". תפילותיו היו כה מכוונות, שהנאספים חשו שהוא "מרחף באויר" בעודו מתפלל. אף על פי שהיה מנהיג חסידי ברסלב באותו העת, לא חש פחיתות כבוד לשרת אחרים גם בדברים פשוטים, ומיד אחרי שהתפלל את התפילה היומית בכוונה רבה, היה נוטל את דליי המים כדי לשאוב מים לבית הכנסת. רבי נחמן פירסם את הכרך הראשון של חיבורו של רבו ר' נתן – "ליקוטי הלכות", בעוד רבו בחיים. ומאוחר יותר, הוא ערך והוציא לאור את שאר שבעת הכרכים. רבי נחמן חי בטולטשין שמונה עשרה שנים ואז עבר לברסלב אחרי פטירתו של ר' נתן, כדי שיוכל משם להמשיך בעבודתו של ר' נתן. אחרי שמונה עשרה שנים בכירסלב הוא עבר לאומן, שם חי שמונה עשרה שנים נוספות. מעבר אחרון זה, הוא שמיקד את לבם של חסידי ברסלב באומן. עם כל גדולתו של רבי נחמן, הוא נשאר צנוע ועניו ביותר, וכיהן כשמש בית הכנסת של ברסלב באומן...

עצות מפוררות

נסיעה לצדיק האמת

רבינו ז"ל אמר: על ידי שנוסעים ראש השנה לצדיקים אמיתיים, על ידי זה נמתקים כל הדינים שבעולם, ואיפה שיש איזה דין – הכל נמתק. וזה נעשה בראש השנה, על כן נוסעים לראש השנה דווקא. גם על ידי שבאים כמה נפשות ישראל לצדיק האמת לראש השנה, ונכללים יחד באהבה רבה, על ידי זה באה שמחה גדולה וחדוה רבה.

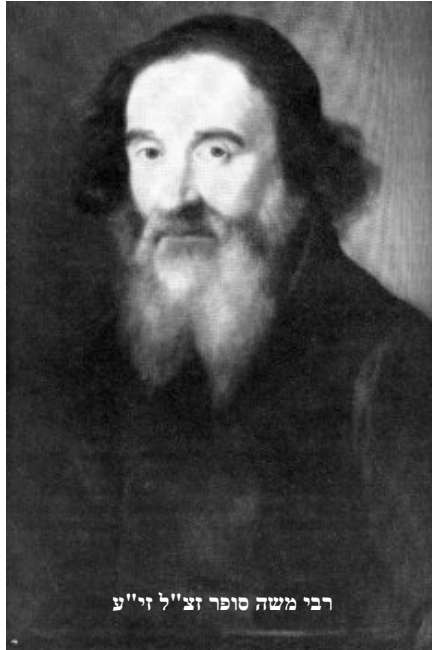
מוהרנ"ת ז"ל אמר, שרבינו דיבר הרבה מעניין לבוא אליו לראש השנה, וזה היה קודם הסתלקותו, כי כבר דיבר שלוש שנים קודם הסתלקותו, שהולך להסתלק, בעת שקיבל מחלת השחפת. עם כל זאת לא הפסיק לדבר ממעלת האדם הזוכה להיות אצלו בראש השנה, והבינו כל התלמידים כי זו הוזהרה ובקשה שאפילו אחר הסתלקותו לעילא, שיבואו אל ציונו הקדוש בעיר אומן לראש השנה. וכל התיקונים יהיו נעשים עם כל אחד כמו בחיים חיותו. וכך נוהגים חסידי ברסלב בכל הדורות, ומוסרים נפשם לבוא לראש השנה להיות אצל ציונו הקדוש. אשרי מי שמדלג על כל המניעות, הן מניעות מחמת כסף, הן מניעות מצד הבית וכו', והוא בא אל ציונו הקדוש של רבינו בראש השנה.

מוהרנ"ת ז"ל התבטא ואמר פעם, לעניין הנסיעה לציון רבינו: "אילו היתה כל הדרך זרועה בחרבות מחודדות, הייתי גוחן על ידי ורגלי כדי להגיע לציון הקדוש, אבל בלי פאספורט, לא, אלא הייתי עושה את כל המאמצים לקבל פאספורט".

איסור ריבית

באותו הזמן שהו בחדר כמה מתלמידיו של ה'חת"ם סופר', הם עקבו בהשתאות אחר רבם המתלהב מאבן החן, וכשראו שהרב ממשיך להתפעל ולהתרגש, לחשו זה לזה: "ריבית... ריבית... נשך... איך הרבי מרשה לעצמו ליטול את האבן ולקחת ריבית?". בינתיים, מוסיף הרב להתלהב ממראה האבן היקרה. ככל שגברה התפעלותו – גברו הלחישות הנרגשות שבאו מצד תלמידיו, עד אשר הגיעו קולות הלחש לאזניו של הרב, ובין הלחישות רועמת המלה "ריבית".

מסופר על רבי משה סופר זצ"ל (חת"ם סופר = חידושי תורה משה סופר), שסוחר יהודי עשיר אחד גר בעיירה סמוכה לעיר פְּרָשְׁבוֹרְג, אבל כגודל עושרו כך גודל קמצנותו. לקבל ממנו סכום כסף לצדקה או לצרכי ציבור – קשה היה כקריעת ים סוף! ימי השפע של אותו סוחר לא היו ארוכים, כי הנה נהפך עליו הגלגל והוא הפסיד את כל כספו, עד כדי כך שהלחם אזל מביתו. אך אז סרבו בני העיירה לסייע לו, כיון שזכרו היטב איך נהג עמם בימי עושרו וקמצנותו. כשנוכח האיש כי בני עיירתו לא יושיעו אותו בעת צרתו, קם ונסע לפרשבורג, לשאול בעצתו של ה'חת"ם סופר'.

רבי משה סופר זצ"ל זי"ע

ה'חת"ם סופר' הפנה את מבטו לעבר תלמידיו, ובת צחוק השתפכה על פניו, ובקול מלא חיבה פנה אל התלמידים ואמר: "נו, אמרו אתם, מתי היה מזדמן לי לקיים מצוה של איסור נטילת ריבית?" והמשיך: "הקדוש ברוך הוא זימן לי את האבן היקרה הזאת, וזוהי ריבית! יפה האבן להפליא, ולערכה הכספי אין שיעור. ואני, ברוך ה', מקיים מצוה ואיני נוטל אותה, איני נוטל את הריבית. וכי לא אשמח בשל כך?". פנה הרב אל הסוחר שעמד נדהם בפתח החדר, ואמר: "קח לך, יהודי יקר, את אבן החן היקרה. אתה לא התכוונת חלילה להרע לי, רציית באמת להודות לי באמצעות המתנה... יתן ה' ותעשה חיל בעסקיך גם בעתיד", ובמלים אלו הניח ה'חת"ם סופר' את האבן היקרה בידי הסוחר.

הגיע האיש אל ה'חת"ם סופר', והנה עלה בדעתו רעיון – לבקש הלוואה מהרב! האיש שטח את מצוקתו באזני הרב, וסיים: "אנא רבי, יציל אותי ואת כל משפחתי התלויים על צווארי. הנה היום הזדמן לי עסק טוב, ואילו היו בידי אלף זוזים, יכלתי לבצע את העסקה, ובעזרת ה' להרוויח כסף רב. ילוה נא לי הרב את הסכום הזה, ובעזרת ה' אחזיר לו את הכסף במהרה". שמע הרב את תחינתו ובקשתו של האיש, ולבו נכמר. ברצונו לסייע לנפשות ישראל, וכיצד יכול להשיב ריקם את פני האיש המבקש?! "את כל כספי אתן לאיש!" אמר הרב בלבו. אך לפתע נזכר כי אין בידו אפילו מטבע אחת, רק אתמול חילק לעניים את כל כספו. אבל בכל אופן, החליט הרב לעזור לו. קם ממקומו, ניגש לארון, הוציא כמה כלי כסף יקרים, ומסרם לסוחר שירד מנכסיו, ואמר לו: מכור את הכלים הללו, ובעזרת ה' תזכה לברכה, והכסף שתשיג תמורתם יביא לך הצלחה רבה! אין תיאור כלל לאושרו של האיש בשובו לביתו. הוא מכר את הכלים שקיבל מהרב, ובכסף קנה סחורה חדשה. ברכת הרב אכן התקיימה, והאיש עשה חיל בעסקיו, ובמהרה השתפר מצבו הכלכלי, והוא שב להיות עשיר כבתחילה.

בפרשה הקודמת, פרשת "כי תצא", אנו מוצאים את הפסוק: **"לא תשיך לאחיך נשך כסף נשך אוכל, נשך כל דבר אשר ישך"**. ולמה נקראת "ריבית" בלשון "נשך"? מפני שזה דומה לנשיכת הנחש. כשהנחש נושך את האדם – האדם לא מרגיש מיד, אלא לאחר זמן מפעפע הארס בגופו, ומת האדם. כך בריבית, כשהאדם לוקח ריבית – לא מרגיש שום בעיה ונזק, אבל לאחר זמן ממונו הולך ונאבד, שנאמר בתהלים (טו ה): **"כסף לא נתן בנשך, לא ימוט לעולם"**. לומדים מכאן, שהנותן בנשך – עסקיו מתמוטטים. ועוד, שהלוקח ריבית אינו קם בתחיית המתים, רחמנא ליצלן, כמאמר יחזקאל הנביא זי"ע: **"בנשך נתן ותרבית לקח, וחי לא יחיה"**, פירושו, שלא יחיה, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

יום אחד הגיע הסוחר לפרשבורג, ושם פעמיו אל ביתו של ה'חת"ם סופר'. כשענינו נוצצות ומביעות אלפי תודות אמר לרב: "רבי קדוש, אני הוא אותו סוחר שמסר לו הרב את חפציו היקרים. ברכתו של הרב התקיימה, ואכן ה' שלח ברכה והצלחה בעסקי, וכעת באתי להחזיר את החוב". סיים את דבריו, ושלף מכיסו את סכום שוויים של הכלים היקרים. הושיט את הכסף לרב, ואחר כך אמר לו: "גם מתנה הבאתי לרב, כאות תודה על שהציל אותי ואת בני משפחתי מהרפת רעב". הוציא הסוחר מכיסו קופסא קטנה, פתח את הקופסא, ומתוכה התנוצצה לה אבן חן יקרה. "יואיל נא הרב לקבל מתנה זו ממני" אמר, והגיש לרב את האבן היקרה. נטל הרב את האבן בידו, והתבונן בה בעין אחת בוחנת אל מול האור. "איזו אבן נפלאה!" מלמל הרב, והביט בהרורי האור המרהיבים שהפיצה האבן. "מלאכת מחשבת! מחירה ודאי עצום", שוב הניף הרב את האבן אל מול החלון, ממנו בא האור, ושוב השמיע קולות התפעלות – "איזו אבן נפלאה! איזו אבן יפה!"...

לכן, אם חלילה קרה שאדם לקח ריבית מחוסר ידיעה, או שידע אבל לא ידע שזה כל כך חמור, וכל שכן אם לקח במזיד להנאתו, חס ושלום, אף על פי שהאיסור כבר נעשה – עליו להחזיר את הריבית שלקח מהאנשים, אפילו אם זה היה לפני כמה שנים.

המלכה בריבית, נכסיו מתמוטטים ואינן עולין
הריבית מפסיד היראה
המלכה בריבית אינו מוציא מי שילמד עליו זכות

מספר לנו אליהו ע. מדרום אפריקה: לפני שנתיים נסענו קבוצה של יהודים מיוהנסבורג שבדרום אפריקה לאומן לראש השנה. לפני הנסיעה לא יכלתי לשכוח לקחת את הגלולות שרשם לי הרופא הפסיכולוג שאני מטופל אצלו, כי זה אצלי ממש כאויר לנשימה! במשך שנים ארוכות אני לוקח שני כדורים, אחד בבוקר ואחד בערב, ואם אני מדלג על כדור אחד או מאחר את לקיחת – אני מרגיש חרדות נורות, והרגשה זוועתית כאילו אני הולך למות, חס ושלום. הגענו לאומן ביום לפני ערב רה"ש, וחברי לדירה סיפרו לי על 'התיקון הכללי העולמי' הנאמר בציון הקדוש, ככלל חצות יום של ערב רה"ש, והציעו לי להצטרף. בשל ההכנות לחג והאירגונים השונים שכחתי ליטול את הגלולה, אבל מאחר שהרגשתי היתה מצוינת, אז הנחתי את הגלולה, בכיסי למקרה הצורך. הלכתי לציון והשתתפתי באמירת התיקון הכללי בצוותא עם קהל האלפים שפקד את הציון ואת הרחוב הסמוך לו. אין אפשרות לתאר את גודל ההתרגשות שאחזה בי כשהתחיל החזן מכתב לדוד". כשחזרתי לחדרי, נזכרתי בגלולה, אבל מאחר שעדיין הרגשתי טוב, בלי פחדים וחרדות, החלטתי לא ליטול אותה. אותו ערב, שאיני רואה עוד צורך ליטול אותה, אמרתי לעצמי: "טוב, זה עניין של זמן, כנראה שינתי אוירה, ומקום... זה עוד יגיע" אבל להפתעתי, גם למחרת זה לא הגיע, וגם ביום השני של ראש השנה זה עדיין לא הגיע... כשהגעתי לביתי בדרום אפריקה, ועדיין לא הרגשתי צורך לגלולות, הבנתי שה"טיפול" שקיבלתי אצל רבינו הגדול, רופא הנפשות, זהו הטיפול האמיתי והטוב ביותר. כל החרדות והפחדים שהיו אצלי אירחי קבע, נעלמו כלא היו ממש, בלי להשאיר כל זכר.

- 02-9950000 לשמיעת שיעורי ברסלב בשפות שונות
- 052-3476706 גמ"ח קונטרסים ודיסקים
- 052-3635951 גמ"ח לימוד לעילוי נשמת
- 054-7280433 גמ"ח תפילין
- 08-9743529 מוהל מוסמך ירא שמים
- 02-5810010 שידוכים לשם שמים
- 1-800-255-522 מוקד הישועות

האדמו"ר בעל ה"צמח צדק" אמר: "אצל אבא [ר' חיים מקאסוב בעל ה"תורת חיים"], לא ירד ספר ליקוטי מוהר"ן מעל שולחנו".

ידוע הדבר שאשה חייבת בתפילה אחת ביום, למשל אני מתפללת תפילת שחרית, האם התפילה צריכה להיות בשלימותה?

הן אמת, שאשה חייבת להתפלל תפילה אחת ביום, אבל זו רק 'תפילת שמונה עשרה', אך פסוקי דזמרה עם הברכות ["ברוך שאמר" ו"ישתבח"] אסור לה לומר, שהרי ברכות אלו הן מצוות עשה שהזמן גרמא, וכמבואר ב"שולחן ערוך" להגאון רבינו זלמן (סימן ע). וידוע שלדעת השו"ע: אין הנשים מברכות על מצוות עשה שהזמן גרמא. וכמובאר בשו"ת "יחיה דעת" (ח"ג סימן ג). אך אמנם נשים מבנות אשכנז, הנוהגות לברך על מצוות עשה שהזמן גרמא – תפסקנה לברך מברכת "ברוך שאמר" ו"ישתבח".

והן אמת, שיש מאחרוני זמנינו שכתבו, שאף נשים מבנות ספרד יכולות לברך ברכות אלו עם שם ומלכות, כמו רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, שכתב בספרו "אור לציון" (ח"ב פרק ה אות ג). והגאון רבי יששכר מאיר שליט"א בספרו "שכר שכיר" (עמוד מו) כתב, שכיון שהן ברכות השבח, אז יכולה אשה לברכן, אף במקום שאינו חובה. אולם בשו"ת "יביע אומר" (ח"ח סימן ח) השיב על דבריהם...

מסקנת הדברים: אשה מבנות אשכנז יכולה לומר פסוקי דזמרה עם ברכת "ברוך שאמר" ו"ישתבח". אשה מבנות ספרד, אין לה לומר פסוקי דזמרה בברכותיהן, אלא תאמר הברכה בלא הזכרת ה', דספק ברכות להקל.

שאלות למדור זה יש לשלוח לכתובת המערכת או לדוא"ל

הקדשות לע"נ, הצלחה, רפואה וכדומה ניתן לשלוח למערכת, וכן חסויות ברכות ואיחולים, הצעות ותגובות תתקבלנה בברכה!

תושבי מודיעין והסביבה מוזמנים ללימוד ליקוטי מוהר"ן שיועבר מפי ראש הישיבה אי"ה מדי יום ראשון בשעה 20:00 בביתו של רן רחוב מגדל ים 6 קומה 8 דירה 32 (נפגשים ב"אוהל רחל")